

Bohyně čarují jen v archivu

S Žitkovskými bohyněmi musí mít divák pod Palmovkou trpělivost. Přežije-li vysvětlovací úvod, odmění ho dramatem, jaké nabízí Tučkové kniha.

Tomáš Štátka
redaktor MF DNES

Hůř to asi začít nemohlo. Po úvodní sice výpravě, ale poměrně nepřesvědčivé scéně, kdy Dořin opilý otec zabíjí matku, se pražské nastudování Žitkovských bohyní rozpadne v sérii krátkých vstupů, kdy se vysvětluje, vysvětluje a vysvětluje. Divákovi neznámému předlohy nezbude nic jiného, než se úporně držet střídajících se letopočtů promítaných na pozadí scény. Bez této berličky se totiž v záplavě ženských postav od Surmeny přes Josífčenu, Fuksenu či Janigenu až po Ruchárku totálně ztrácí.

Režisér Michal Lang, který stojí i za aktuální adaptací bestselleru Kateřiny Tučkové, si prostě vybral nelehkou látku. Žitkovské bohyně jsou totiž vedle vzhledu do ojedinelé

Dora Idesová. Ač hraje hlavní roli, Tereza Dočkalová v nastudování Žitkovských bohyní příliš prostoru vyniknout nedostává. Foto: Martin Špelda

kopaničářské kultury hlavně detektivním příběhem postihujícím několik generací i historických událostí a ne nadarmo má Tučkové kniha přes 450 stran.

Kdo se však v úvodu vydrží soustředit, bude odměněn. Lang totiž některé momenty ozvláštnil černě oděným sborem. Začne to setkáním Dory s místními na zastávce, pokračuje jízlivou školní exkurzí a vrcholí výtečnou scénou z archivu. Teprve v těchto chvílích se začíná opravdu hrát divadlo hodné Palmovky a renomé, které si obrozená scéna za poslední roky vybudovala.

Kdo je blázen?

Mezi nejsilnější a nejzásadnější momenty Langovy inscenace patří chvíle usmíření hlavní hrdinky se zesnulým otcem; zde se tvůrcům povedlo nejlépe propojit moderní divadlo s lidovým folklorem, který jinak na scénu prosakuje jen v nápěvech a náznacích. Ač se totiž u knihy přímo nabízí výpravě drama z kopců moravsko-slovenského pohraničí, Lang mnohem více sází na samotné Dořino pátrání.

I strohá scéna se třemi stěnami a několika dveřmi upomíná spíše na studené stěny archivu a odosobněné, do papíru vytkané záznamy, kterými se hrdinka probírá. S magič-

kým světem kouzel a hlavně romantických vzpomínek tak Doru spojuje především otvor v podlaze plný vody, jakási studna, do níž si hrdinové čas od času máčejí nohy.

Malý prostor pro Dočkalovou

Jistá odtažitost a formálnost však dodává Žitkovským bohyním na originalitě. Od místopisných folklorních pentlí tu ostatně máme bratry Mrštíky. Už v knize je hrdinka přjemně neurčitá, ztvárnění Terezy Dočkalové tento rys jen podtrhuje. Pomáhá tomu třeba i další výborná scéna z psychiatrie, kam Dora vyrazila za umírající Surmenou, kdy se divákovi do mysli vkrádá neodbytná otázka, kdo všechno je vlastně v příběhu šílenec.

Ač v hlavní roli, Dočkalová v Langově nastudování příliš prostoru rozvinout svůj talent nedostává, což je způsobeno i tím, že inscenace v druhé polovině doslova supí do cíle, aby stihla vysvětlit všechny nadhozené otázky a personální souvislosti. I když ilustrativní styl všem nesejde, Langovi se jen díky tomu povedlo udržet drama ve stravitelných mezích.

Žitkovské bohyně
Divadlo pod Palmovkou **65 %**

První hvězdy festivalů jsou The Cure nebo Morcheeba

Robert Smith z kapely The Cure
Foto: Tomáš Krist, MAFRA

OSTRAVA, PRAHA. Není žádným tajemstvím, že velké festivaly příštího léta se chystají už nyní. S prvními ohlášenými hvězdami přišel pražský Metronome i Colours of Ostrava. V industriálním areálu Dolních Vítkovic se od 17. do 20. července 2019 objeví například legendární kapela The Cure. „Lepší a slavnější kapelu si k osmnáctému ročníku našeho festivalu, tedy ke „vstupu do dospělosti“, nemůžeme ani přát,“ říká ředitelka přehlídky Zlata Holušová.

Metronome Festival, který se příští rok počtvrté odehraje na pražském Výstavišti, láká už nyní fanoušky na jinou britskou legendu, a sice kapelu Morcheeba. Do Prahy se vrátí po šesti letech a doveze mimo jiné zdařilou letošní desku Blaze Away. „Návštěvníci festivalu se tak mohou těšit na unikátní set list, ve kterém nebudou chybět tradiční a léty prověřené hity stejně jako skladby z aktuálního alba,“ zvuče pořadatelé přehlídky.

Pro oba festivaly, které zatím od tajnily první jména ze své nabídky, rovněž platí, že nákup vstupenek se vyplatí spíš dříve než později. Nejlevnější permanentka na stání na dvoudenní Metronome nyní vyjde na 1 590, zájemci o místa k sezení u hlavního pódia zaplatí 2 290 korun. Colours of Ostrava v tuto chvíli nabízí čtyřdenní vstupenku za 2 490 korun. Na obě akce jsou samozřejmě k dispozici i VIP listky s dalšími výhodami. To jsou ceny srovnatelné s běžným velkým koncertem jedině hvězdy. Obě přehlídky mají propracovanou dramaturgii a dá se věřit, že i další nabídka bude lákavá. (vnh)

Její rodiče se rozvádějí, Nina se durdí. To známe

Filmům jako Nina se říká citlivé, oslovují poroty a po epizodě v kinech přijde jejich čas až na obrazovce. Slovenský snímek Juraje Lehotského vypráví o dospívání dvanáctileté dívky, jejíž osamělost ještě násobí rozvod rodičů. Ačkoli se o ni navenek přetahují, oba sledují vlastní sobecké zájmy, takže ve chvíli, kdy jí chtějí vzít poslední radost - závodní plavání, si dcera jejich pozornost tvrdě vynutí. Obdobně jako její vrstevník v ještě krutějším ruském příběhu Nemilovaní.

Nině pomáhá výtvarná kamera Norberta Hudce, obsahující podmanivé záběry jak na nočním jeřábu -

„Nabereme Měsíc“, tak pod vodou při hře kámen, nůžky, papír. Naopak jí ubližuje český dabing s výrazu typu „Ty se durdíš“. Z herců se vyšvihl zejména Robert Roth v roli otce, za něj dostal slovenskou obdobu Českého lva, přesto však o vině dospělých na dětských smutcích nepoví Nina nic nového. Takové filmy se točily ve Zlíně, když býval ještě Gottwaldovem, a dnes jejich zahraniční varianty navštěvují tamní festival. – **Mirka Spáčilová**

Nina
Slovensko/ČR, 2017 **55 %**

Ferrante se vrací s prvotinou

Monika Zavřelová
redaktorka MF DNES

PRAHA. Nikdo netuší, kdo ve skutečnosti je spisovatelka Elena Ferrante. Přesto ji magazín Time v roce 2016 zařadil mezi sto nejvlivnějších lidí světa. Úspěch v té době slavila i v Česku. Jen se v knihkupectvích objevil nový díl její knižní ságy Geniální přítelkyně, čtenáři jej bleskově vyslali do top desítky nejprodávanějších titulů.

Nyní už je však příběh Lile a Eleny uzavřen, na jaře vyšla poslední, čtvrtá kniha s podtitulem Příběh ztracené holčičky. A ani po více než třiceti letech své kariéry Ferrante

stále neopustila záměr, se kterým nakladatele v začátcích seznámila, nikoliv který mu navrhla. Jeho obsahem nebylo nic jiného než požadavek na téměř nulovou publicitu. Neodhalí svou identitu, nebude dávat rozhovory (s výjimkou pár psaných) a rozhodně neplánuje objíždět tiskové konference. „Udělal jsem dost už tím, že jsem knihu napsala. Dále mě už to dílo nepotřebuje,“ obhájlila si strategii, která jak se zdá, zafungovala skvěle.

Nakladatelství Prostor nyní vydává autorčin do češtiny doposud nepřeložený debut Tíživá láska. V originále vyšel už v roce 1991 a odehrává se v Neapoli, odkud podle všeho Ferrante pochází. Román odkazuje

ke složitému vztahu matky a dcery, který, jak kniha dokazuje, bývá v Itálii často složitý, pokud se dcera musí dělit o matčinu pozornost s dalšími muži - otcem a bratry. Přesto je to právě hlavní hrdinka Delia, která se po podivné smrti matky vydává z Říma do svého rodného města, aby se postarala o pozůstalost a dlouho odkládané záležitosti. Nakonec se však musí potýkat s mnohem osobnějšími věcmi než byrokratickými nezbytnostmi. Potkává svou lásku z mládí, vzpomíná na dětství, snaží se najít klíč ke vztahu se zesnulou matkou a pátrá, co přesně stálo za jejím úmrtím. Stejně jako předchozí knihy i Tíživou lásku přeložila Alice Flemrová.

3 MĚSÍCE ZDARMA!

Cena od 304 Kč měsíčně

Předplatné
MF DNES na
12 měsíců
za cenu 9

Objednávejte na 225 555 522 nebo na www.mfdnes.cz/12za9.
Nabídka platí do 31. 10. 2018 pro celotýdenní předplatné na rok.

